

Natuurtoets voormalig DEK terrein

Natuurtoets in het kader van woningbouwproject Medemblik

Gemeente Medemblik

25 juli 2018

Project	Natuurtoets voormalig DEK terrein
Document	Natuurtoets in het kader van woningbouwproject Medemblik
Status	Definitief 02
Datum	25 juli 2018
Referentie	106005/18-011.721

Opdrachtgever	Gemeente Medemblik
Projectcode	106005
Projectleider	drs. M.J. Schilt
Projectdirecteur	ing. M.T. Marshall MTech

Auteur(s)	T. Muijen BSc
Gecontroleerd door	ir. W.B. Roosen
Goedgekeurd door	drs. M.J. Schilt

Paraaf

Adres	Witteveen+Bos Raadgevende ingenieurs B.V. Van Twickelostraat 2 Postbus 233 7400 AE Deventer +31 (0)570 69 79 11 www.witteveenbos.com KvK 38020751
-------	---

Het kwaliteitsmanagementsysteem van Witteveen+Bos is gecertificeerd op basis van ISO 9001.

© Witteveen+Bos

Niets uit dit document mag worden veelevoudigd en/of openbaar gemaakt in enige vorm zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Witteveen+Bos noch mag het zonder dergelijke toestemming worden gebruikt voor enig ander werk dan waarvoor het is vervaardigd, behoudens schriftelijk anders overeengekomen. Witteveen+Bos aanvaardt geen aansprakelijkheid voor enigerlei schade die voortvloeit uit of verband houdt met het wijzigen van de inhoud van het door Witteveen+Bos geleverde document.

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	5
1.1	Aanleiding en doel	5
1.2	Leeswijzer	5
2	BESCHRIJVING PLANGEBIED	6
3	TOETSINGSKADER	8
3.1	Wet natuurbescherming	8
3.1.1	Gebiedsbescherming	8
3.1.2	Soortenbescherming	9
3.2	Natuurnetwerk Nederland (NNN)	11
4	GEBIEDSBESCHERMING	13
4.1	Natura 2000 (Wet natuurbescherming)	13
4.1.1	Gegevens	13
4.1.2	Effecten en conclusie	13
4.2	Natuur Netwerk Nederland	14
4.2.1	Gegevens	14
4.2.2	Effecten en conclusie	15
5	EFFECTEN OP BESCHERMDE SOORTEN	16
5.1	Methode	16
5.2	Beschrijving per soortgroep	16
5.2.1	Vaatplanten	16
5.2.2	Grondgebonden zoogdieren	17
5.2.3	Vleermuizen	19
5.2.4	Vogels	21
5.2.5	Reptielen en amfibieën	23
5.2.6	Vissen	25
5.2.7	Dagvlinders, libellen en andere ongewervelde.	25
6	SAMENVATTING EN CONCLUSIES	26

6.1	Gebiedsbescherming	26
6.1.1	Natura 2000	26
6.1.2	Natuurnetwerk Noord-Holland	26
6.2	Effecten op beschermde soorten	26

7	BRONNEN	28
----------	----------------	-----------

Laatste pagina	28
----------------	----

Bijlage(n)	Aantal pagina's
-------------------	------------------------

I	Instandhoudingsdoelstellingen IJsselmeer	2
II	Notitie Vleermuisonderzoek Vlietsingel, Medemblik	5

1

INLEIDING

1.1 Aanleiding en doel

Gemeente Medemblik is voornemens een woningbouwproject uit te voeren op een braakliggend terrein dat voorheen in gebruik was door de lokale voetbalvereniging (DEK).

In deze rapportage worden mogelijke gevolgen van de geplande werkzaamheden op aanwezige beschermde natuurwaarden beoordeeld en getoetst. Er wordt getoetst aan de Wet natuurbescherming (Wn), waaronder gebiedsbescherming (Natura 2000) en soortbescherming vallen. Daarnaast wordt getoetst of de geplande werkzaamheden negatieve effecten hebben op gebieden van het Natuurnetwerk Nederland (NNN). Er wordt aangegeven of er kans is op overtreding van verbodsbepalingen van de Wn en een eventueel noodzakelijke ontheffingsaanvraag.

1.2 Leeswijzer

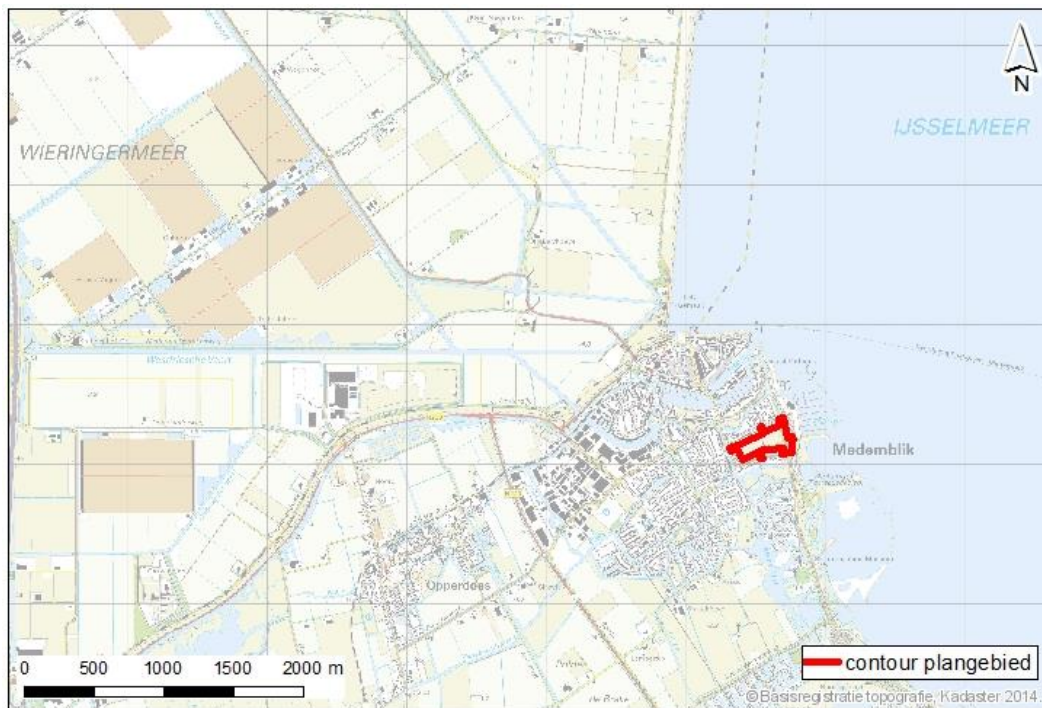
Hoofdstuk 2 beschrijft het toetsingskader in relatie tot de natuurwet- en regelgeving. Hoofdstuk 3 beschrijft per soortgroep of er in of nabij het plangebied beschermde soorten aanwezig zijn wat de effecten van het voornemen op deze beschermde soorten van de Wn zijn. In hoofdstuk 4 is een overzichtelijke samenvatting in de vorm van een tabel opgenomen. In hoofdstuk 5 is de geraadpleegde literatuur weergegeven.

2

BESCHRIJVING PLANGEBIED

Het plangebied is een circa 3,6 hectare groot, braakliggend grasperceel omrand door zwarte elzen en een sloot. Het plangebied ligt centraal in Medemblik en is aan drie zijden omgeven door woningen. Aan de oostkant ligt een bosschage bestaande uit elzen, hazelaar, esdoorn en berk, waarachter de dijk van het IJsselmeer ligt.

Afbeelding 2.1 Boven: locatie plangebied ten zuiden van Alkmaar. Onder: overzichtkaart plangebied (rode contour) en omgeving

Het plangebied wordt volledig omgevormd van braakliggend terrein naar een waterrijke woonwijk met meerdere toegangswegen en sloten. De afbeeldingen hieronder geven een impressie van de huidige situatie en de toekomstige situatie met proefverkaveling.

Afbeelding 2.2 Huidige en toekomstige situatie van het voormalig plangebied

De afbeeldingen hieronder (afbeelding 2.3) geeft een impressie van de biotopen binnen het plangebied.

Afbeelding 2.3 Impressie van het plangebied

TOETSINGSKADER

3.1 Wet natuurbescherming

Ruimtelijke ontwikkelingen kunnen effecten hebben op actuele natuurwaarden. Op 1 januari 2017 is de nieuwe Wet natuurbescherming in werking getreden. Deze wet vervangt de voormalige Natuurbeschermingswet 1998, Flora- en faunawet en Boswet. Hierna worden de relevante delen van de Wet toegelicht.

3.1.1 Gebiedsbescherming

In hoofdstuk 2 van de Wet natuurbescherming zijn de bepalingen voor wat betreft gebiedsbescherming vastgelegd. De regels hebben als doel het beschermen en in stand houden van natuurgebieden met bijzondere of kwetsbare waarden. Hiermee zijn internationale verplichtingen uit de Vogelrichtlijn (VR) en Habitatrichtlijn (HR), maar ook verdragen als bijvoorbeeld het Verdrag van Ramsar (Wetlands) in nationale regelgeving verankerd. Elk Natura 2000-gebied wordt aangewezen door middel van een aanwijzingsbesluit. In dit besluit wordt, behalve onder andere de ligging van het gebied, vastgesteld welke natuurwaarden in dat gebied beschermd zijn, de zogeheten instandhoudingsdoelen.

Nederland past een vergunningstelsel toe bij de bescherming van Natura 2000-gebieden. De vergunningplicht van artikel 2.7 lid 2 Wet natuurbescherming is niet van toepassing op handelingen waarop het tracébesluit betrekking heeft. De toetsing van de effecten op Natura 2000-gebieden maakt onderdeel uit van de integrale besluitvorming over het tracébesluit. Hierbij gaat het erom dat wordt voldaan aan het bepaalde in artikel 2.8 van de Wet natuurbescherming. Dat wil zeggen dat het tracébesluit niet tot een aantasting van de natuurlijke kenmerken leidt dan wel, indien dit wel het geval is, dat wordt voldaan aan de ADC-criteria (artikel 13 lid 7 en lid 8 Tracéwet). In de praktijk zijn de eisen aan deze besluitvorming dezelfde als in het kader van de vergunningplicht. Vaststelling van het Tracébesluit geschiedt door de minister van Infrastructuur en Milieu (I&M).

Effecten op Natura 2000-gebieden worden beoordeeld aan de hand van de instandhoudingsdoelen die in de aanwijzingsbesluiten voor de betreffende gebieden zijn vastgesteld. Instandhoudingsdoelen betreffen zowel habitattypen als habitat- en vogelsoorten. De beoordeling start met een zogeheten Voortoets. Alleen als in een Voortoets significante effecten niet uitgesloten kunnen worden is een passende beoordeling noodzakelijk. In het geval de passende beoordeling niet de zekerheid verschaft dat er geen sprake is van een aantasting van de natuurlijke kenmerken van het betrokken Natura 2000-gebied, moet de vergunning, c.q. de instemming, worden geweigerd, tenzij aan de 'ADC-criteria' voldaan wordt. Dit betekent dat er geen alternatieven zijn, er sprake is van dwingende redenen van groot openbaar belang en dat door compensatie de algehele samenhang van het Natura 2000-netwerk gewaarborgd blijft.

De Wet natuurbescherming kent geen beschermingsregime meer voor Beschermde Natuurmonumenten. Beschermde Natuurmonumenten die in Natura 2000-gebieden liggen worden via dat Natura 2000-regime reeds beschermd. Los liggende Beschermde Natuurmonumenten zijn niet meer beschermd.

3.1.2 Soortenbescherming

Onder de Wet natuurbescherming bestaat de soortenbescherming uit drie delen: een apart beschermingsregime voor zowel Vogelrichtlijnsoorten (art. 3.1), Habitatrichtlijnsoorten (art. 3.5) als 'andere soorten' (art. 3.10). Voor ieder van deze regimes gelden afzonderlijke verbodsbepalingen.

Vogelrichtlijnsoorten

Het beschermingsregime voor Vogelrichtlijnsoorten heeft betrekking op de soorten, zoals aangeduid in artikel 1 van de Vogelrichtlijn. Dit betreft alle natuurlijk in het wild levende vogelsoorten op het Europese grondgebied. Voor vogelsoorten gelden de volgende verbodsbepalingen:

- het is verboden opzettelijk vogels te doden of te vangen;
- het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten weg te nemen;
- het is verboden eieren van vogels te rapen en deze onder zich te hebben;
- het is verboden vogels opzettelijk te storen.

Het laatste verbod (artikel 3.1 lid 4 vogelrichtlijn) is echter niet aan de orde indien kan worden onderbouwd dat de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort. Het bepalen of sprake is van een wezenlijke invloed is per soort en per situatie maatwerk. Binnen het broedseizoen is dit verbod wel altijd vigerend, doordat het verstoren van broedende vogels indirect kan leiden tot het overtreden van andere verbodsbepalingen. Het verstoren van broedende vogels leidt namelijk vaak tot het niet uitkomen van het legsel (artikel 3.1 lid 2 vogelrichtlijn) of het overlijden van kuikens (artikel 3.1 lid 1 vogelrichtlijn).

De meeste vogelsoorten maken elk broedseizoen een nieuw nest of zijn in staat om een nieuw nest te maken. Deze vogelnesten voor eenmalig gebruik vallen alleen tijdens het broedseizoen onder de hiervoor beschreven verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming. Voor deze soorten is geen ontheffing nodig voor werkzaamheden buiten het broedseizoen. Buiten het broedseizoen mogen deze nesten worden verwijderd of verplaatst, tenzij in specifieke situaties er een ecologisch zwaarwegend belang is om nesten die normaliter niet jaarrond beschermd zijn toch jaarrond te beschermen. Dit kan bijvoorbeeld het geval zijn wanneer door een ingreep een groot deel van de nestgelegenheid van een bepaalde populatie dreigt te verdwijnen. Voor het verstoren van vogels (in het broedseizoen) is het verkrijgen van een ontheffing in principe niet mogelijk omdat bijna altijd een alternatief voorhanden is, namelijk werken wanneer geen broedende vogels aanwezig zijn. De Wet natuurbescherming kent geen standaardperiode voor het broedseizoen. Het gaat erom of er een broedgeval is.

De verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming zijn altijd relevant voor vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten. Met inwerkingtreding van de Wet natuurbescherming is er geen veranderingen in deze bescherming ten opzichte van de voormalige Flora- en faunawet, of ten opzichte van de lijst van welke soorten tot deze categorie vallen. Dit zijn:

- 1 nesten die buiten het broedseizoen worden gebruikt als vaste rust- en verblijfplaats (bijvoorbeeld: steenuil);
- 2 nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop (bijvoorbeeld: roek, gierzwaluw en huismus);
- 3 nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing (bijvoorbeeld: ooievaar, kerkuil en slechtvalk);
- 4 vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen (bijvoorbeeld boomvalk, buizerd en ransuil).

Voor overtreding van de verbodsbepalingen voor vogelrichtlijnsoorten is een ontheffing noodzakelijk. Een ontheffing-aanvraag voor deze groep soorten wordt getoetst aan 3 criteria: 1) er is sprake van een in of bij de wet genoemd belang, 2) er is geen bevredigende andere oplossing(alternatief), 3) doet geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding van de soort.

De belangrijkste in de wet genoemde belangen zijn de volgende:

- bescherming van flora en fauna (b);
- veiligheid van het luchtverkeer (c);
- volksgezondheid of openbare veiligheid (d).

Habitatrichtlijnsoorten

Het beschermingsregime voor Habitatrichtlijnsoorten heeft betrekking op in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn. De verbodsbepaling voor planten heeft betrekking op soorten (in hun natuurlijke verspreidingsgebied) uit bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern. Voor deze soorten gelden de volgende verbodsbepalingen:

- het is verboden dieren opzettelijk te doden of te vangen;
- het is verboden dieren opzettelijk te verstoren;
- het is verboden eieren opzettelijk te vernielen of te rapen;
- het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen;
- het is verboden planten opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

Als deze verbodsbepalingen voor deze soorten worden overtreden, moet een ontheffing van de Wet natuurbescherming worden aangevraagd. Een ontheffing-aanvraag voor deze groep soorten wordt getoetst aan 3 criteria: 1) er is sprake van een in of bij de wet genoemd belang, 2) er is geen bevredigende andere oplossing (alternatief), 3) doet geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding van de soort. De in de wet genoemde belangen zijn onder andere:

- bescherming van flora en fauna (b);
- volksgezondheid of openbare veiligheid (d);
- dwingende redenen van groot openbaar belang, van sociale of economische aard, en voor het milieu wezenlijke gunstige effecten (e).

'Andere soorten'

Het beschermingsregime voor de 'andere soorten' heeft betrekking op de soorten uit bijlage A en B bij de Wet natuurbescherming. Hierin zijn lijsten met overige plant- en diersoorten opgenomen die buiten de Vogel- en Habitatrichtlijn om, nationaal beschermd worden. Voor deze soorten gelden de volgende verbodsbepalingen:

- het is verboden dieren opzettelijk te doden of te vangen;
- het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen;
- het is verboden vaatplanten opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

Binnen de soortenlijsten in bijlage A en B bij de nieuwe wet is geen onderscheid gemaakt tussen licht en zwaar beschermde soorten, zoals dat onder de voormalige Flora- en faunawet wel het geval was. Zowel het Ministerie van EZ als de afzonderlijke provincies zijn bevoegd om binnen deze lijsten soorten aan te wijzen waarvoor een vrijstelling geldt of waarvoor aangepaste voorwaarden gelden in het geval van een ontheffingaanvraag.

Een ontheffing kan worden verleend indien wordt voldaan aan de volgende ontheffingscriteria: 1) er is sprake van een in of bij de wet genoemd belang, 2) er is geen bevredigende andere oplossing (alternatief), 3) doet geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding van de soort. Voor ontheffingen ten aanzien van deze andere soorten gelden meer ontheffingsbelangen dan bij de HR en VR soorten het geval is. Hier behoort ook het belang van ruimtelijke inrichting en ontwikkeling toe.

Als er sprake is van een overtreding van verbodsbepalingen ten aanzien van deze soorten is een ontheffing van de Wet natuurbescherming nodig. Bij de beoordeling van deze aanvraag, vindt een zogenaamde lichte toets plaats. Dit wil zeggen dat alleen wordt getoetst of geen afbreuk wordt gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de soort.

Toepassing gedragscodes

Voor een aantal soorten gold een vrijstelling voor artikel 8 tot en met 13 van de voormalige Flora- en faunawet, mits activiteiten worden uitgevoerd op basis van een door de Minister van EZ(voorheen EL&I en LNV) goedgekeurde gedragscode. Wanneer volgens een goedgekeurde gedragscode werd gewerkt, hoefde voor deze soorten geen ontheffing te worden aangevraagd. De Gedragscodes blijven na inwerkingtreding van de Wet natuurbescherming wel van toepassing, maar deze zullen wel geactualiseerd moeten worden (b.v. door de verandering van soorten). Nieuw beschermde soorten, die niet in de gedragscodes zijn genoemd, vallen niet onder vrijstelling van de gedragscode. Totdat de gedragscodes zijn aangepast moet voor deze soorten gewoon ontheffing worden aangevraagd. Daarnaast geldt dat er per provincie vrijstellingsregelingen zijn opgesteld, waarbij tussen de provincies verschillen aanwezig zijn in de soortenlijsten. De geldige toepassing van landelijke gedragscodes moet dan ook worden afgestemd met de voor het project relevante provincie(s).

Zorgplicht

In artikel 1.11 lid 1 en lid 2 van de Wet natuurbescherming is de zorgplicht beschreven: *‘Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor in het wild levende dieren en hun directe leefomgeving. Een ieder laat handelingen na, waarvan redelijkerwijs te vermoeden is, dat ze nadelig zijn voor in het wild levende dieren. Als dat nalaten in redelijkheid niet gevergd kan worden, dienen de gevolgen van dat handelen voor die dieren zoveel mogelijk voorkomen, beperkt of ongedaan gemaakt te worden’.*

3.2 Natuurnetwerk Nederland (NNN)

Natuurnetwerk Noord-Holland

Het Natuurnetwerk Nederland (voormalig ecologische hoofdstructuur; EHS, genoemd) is het Nederlands netwerk van bestaande en nieuw aan te leggen natuurgebieden. Het netwerk moet natuurgebieden beter verbinden met elkaar en met het omringende agrarisch gebied. Door natuur te verbinden blijft diversiteit behouden en verkleint de kans op uitsterven van soorten. Het Noord-Hollandse deel van dit natuurnetwerk (NNN-gebied) heet Natuurnetwerk Noord-Holland.

Begrenzing en wezenlijke kenmerken en waarden

De wezenlijke kenmerken en waarden van een NNN-gebied zijn van belang bij het bepalen of ruimtelijke initiatieven doorgang kunnen vinden. In beginsel geldt de regel dat geen bestemmingswijzigingen mogelijk zijn als daardoor de wezenlijke kenmerken en waarden van het gebied (per saldo) significant worden aangetast. Om te kunnen bepalen of de wezenlijke kenmerken en waarden van een gebied significant worden aangetast, moet het bevoegd gezag erop toezien dat hiernaar door de initiatiefnemer onderzoek wordt verricht. Om een zorgvuldige afweging te kunnen maken heeft de provincie de te behouden wezenlijke kenmerken en waarden per gebied gespecificeerd in het Natuurbeheerplan. De begrenzing van het gebied behorende tot het Natuurnetwerk Noord-Holland is vastgelegd in de kaart van het Natuurbeheerplan Noord-Holland [lit. 2]. Aan alle percelen binnen NNN-gebied wordt een natuurbeheertype toegekend. Wanneer geen beheertype is toegekend wijkt het beoogde beheertype sterk af van het huidige gebruik en kan het gewenste beheertype vaak pas na inrichtingsmaatregelen gerealiseerd worden. Als nog niet in detail bepaald is welk beheertype wordt beoogd, kan in de ambitiekaart het beheertype N00.01 (nog om te vormen naar natuur) worden gebruikt.

Ook beschrijft het Natuurbeheerplan verschillende soorten leefgebieden en de soorten die er voorkomen, en de doelen voor elk leefgebied. Voor het leefgebied ‘Open grasland’ zijn er kwantitatieve doelen voor kritische soorten (grutto, slobbeend, tureluur) en voor niet-kritische soorten (scholekster, kievit, wulp). De weidevogelleefgebieden vormen de leefgebieden voor de kritische soorten zoals de grutto, slobbeend, tureluur (op de **beheertypenkaart deelkaart b A11.01**); de scholeksterleefgebieden vormen de leefgebieden van de niet-kritische soorten (op de **beheertypenkaart deelkaart b A11.02**). Het Natuurbeheerplan wordt jaarlijks op onderdelen gewijzigd.

Nee -tenzij principe

Het NNN wordt beschermd op grond van de Provinciale Ruimtelijke Verordening. De begrenzing van de gronden van het natuurnetwerk Noord-Holland zijn te vinden op de NNN-kaart van de provincie: PlanoView Structuurvisie2040 en PRV. Voor deze gronden geldt dat een bestemmingsplan geen bestemmingen en regels bevat die omzetting naar de natuurfunctie onomkeerbaar belemmeren en de wezenlijke kenmerken en waarden van de Ecologische Hoofdstructuur en de Ecologische Verbindingszone significant aantasten.

Bij nieuwe ontwikkelingen in het NNN moet getoetst worden of er sprake is van significante aantasting van de wezenlijke waarden en kenmerken van het NNN. Wordt significante aantasting aangetoond, dan is de ontwikkeling niet mogelijk, tenzij er sprake is van:

a.

- er sprake is van een groot openbaar belang;
- er geen reële andere mogelijkheden zijn en;
- de negatieve effecten waar mogelijk worden beperkt en de overblijvende effecten worden gecompenseerd of;

b.

een activiteit of een combinatie van activiteiten die mede tot doel heeft de kwaliteit of kwantiteit van de Ecologische Hoofdstructuur of de Ecologische Verbindingszone per saldo te verbeteren.

In aanvulling van het vorige wordt vereist dat het bestemmingsplan voldoet aan de ruimtelijke kwaliteitseisen als beschreven in artikel 15 en is een bestemmingsplan in overeenstemming met het gestelde in artikel 5a (nieuwe stedelijke ontwikkeling) of artikel 5c (kleinschalige ontwikkeling).

Hier opvolgend moet in het bestemmingsplan worden opgenomen:

- op welke wijze schade aan de Ecologische Hoofdstructuur zoveel mogelijk wordt voorkomen en resterende schade wordt gecompenseerd;
- hoe wordt geborgd dat de maatregelen ten behoeve van de compensatie daadwerkelijk wordt uitgevoerd.

4

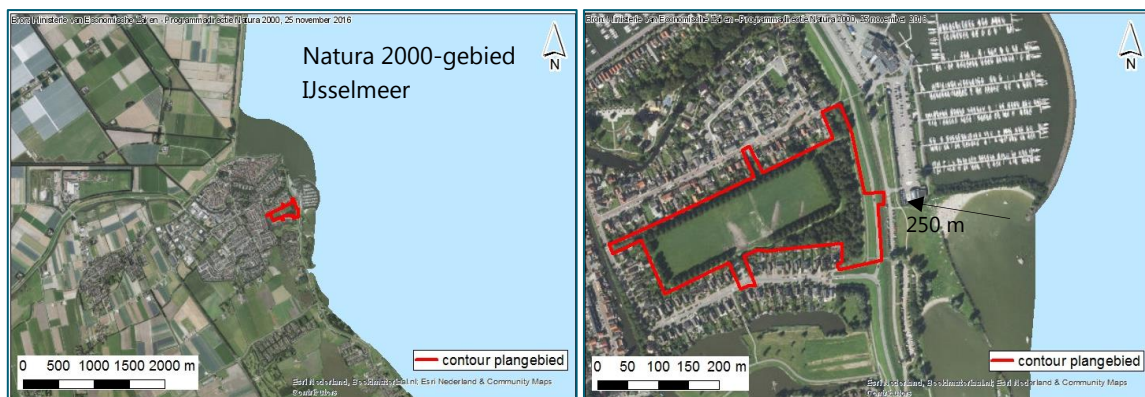
GEBIEDSBESCHERMING

4.1 Natura 2000 (Wet natuurbescherming)

4.1.1 Gegevens

Ten oosten van het plangebied, op ongeveer 250 afstand, ligt het Natura 2000-gebied IJsselmeer (afbeelding 4.1). Dit gebied heeft de status van Habitatrichtlijn- en Vogelrichtlijngebied (HR- en VR-gebied) [lit. 1] en is aangewezen voor vier habitattypen, vier habitatrichtlijnsoorten en 41 vogelsoorten (10 broedvogelsoorten en 31 niet-broedvogelsoorten) (zie bijlage II). Voor deze natuurwaarden zijn instandhoudingsdoelen opgesteld specifiek voor het Natura 2000-gebied IJsselmeer.

Afbeelding 4.1 Natura 2000-gebied rondom het plangebied, op 250 m afstand

4.1.2 Effecten en conclusie

Het plangebied ligt op ongeveer 250 m van het Natura 2000-gebied IJsselmeer. Tussen het plangebied en het Natura 2000-gebied ligt een jachthaven, recreatiestrand en een dijk (Oosterdijk). Door de afstand (250 m) en de tussenliggende barrières (dijklichaam) zijn directe effecten zoals trillingen, geluid en optische verstoring) als gevolg van geplande werkzaamheden uitgesloten.

Het optreden van externe werking kan echter niet worden uitgesloten. De geplande werkzaamheden voor de ontwikkeling van de nieuwe wijk zijn van dien aard en grootte dat er een verhoogde stikstofdepositie kan optreden in de directe omgeving van het plangebied. Daarnaast is de verwachting dat als gevolg van de toename van het aantal woningen tevens een toename van het lokale verkeer zal plaatsvinden waardoor ook in de gebruiksfase een verhoging van de stikstofdepositie ter plekke van het Natura 2000-gebied niet is uit te sluiten. Stikstofdepositie heeft doorgaans een reikwijdte tot zo'n 3 km. Hierdoor is het optreden van negatieve effecten voor instandhoudingsdoelen als gevolg van verzuring en vermesting binnen het Natura 2000-gebied IJsselmeer niet uit te sluiten.

Op basis van de effectenindicator [lit. 1] is geconstateerd dat er binnen het IJsselmeer gebied drie habitattypen, één plantensoort en acht vogelsoorten (vier broedvogels en vier niet-broedvogels) waarvoor instandhoudingsdoelen zijn opgesteld, die gevoelig of zeer gevoelig zijn voor een vermisting of verzuring als gevolg van verhoogde N-depositie. Het betreft 'meren met krabbenscheer en fonteinkruiden' (gevoelig), 'ruigten en zomen' (gevoelig), 'overgangs- en trilvenen' (zeer gevoelig), groenknolorchis (gevoelig), bontbekplevier (gevoelig), bruine kiekendief, grutto, kemphaan, pijlstaart, roerdomp, visdief en zwarte stern (allen zeer gevoelig).

Om meer inzicht te krijgen in de effecten van de geplande werkzaamheden op instandhoudingsdoelen binnen Natura 2000-gebied wordt geadviseerd om een voorttoets uit te voeren.

4.2 Natuur Netwerk Nederland

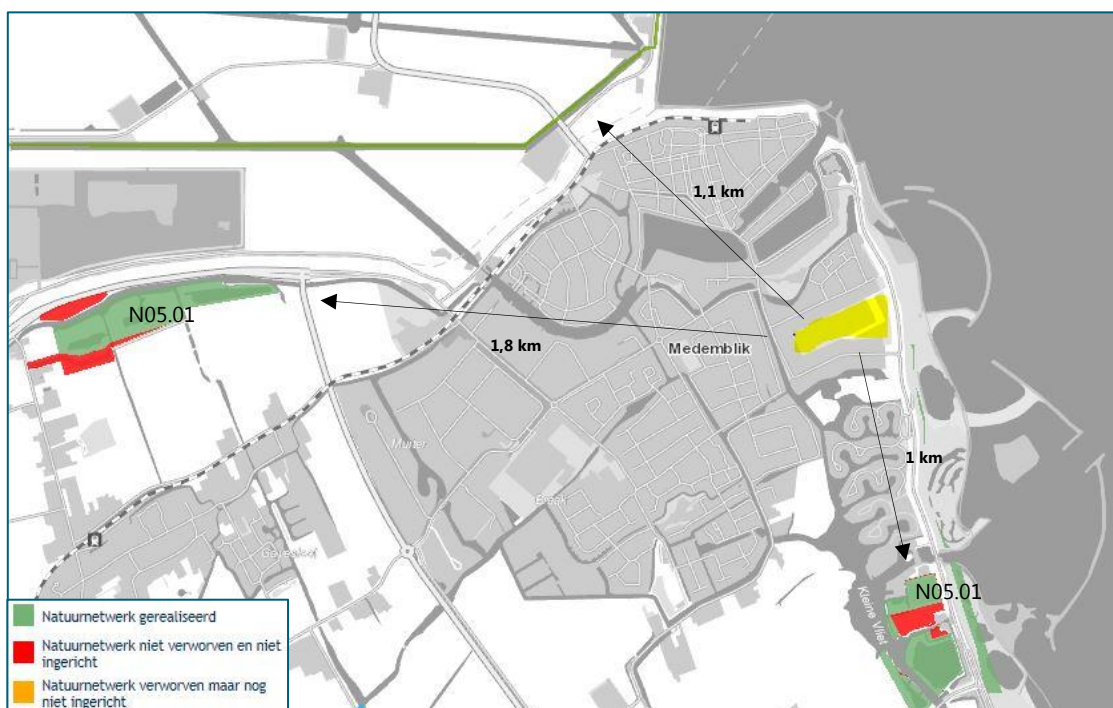
4.2.1 Gegevens

Het plangebied grenst niet direct aan NNN-gebied. Het dichtstbijzijnde NNN-gebied ligt op ongeveer één km afstand ten zuiden van het plangebied (afbeelding 4.2). Ten noorden en oosten van het plangebied op iets grotere afstand liggen twee andere NNN-percelen [lit. 2]. De wezenlijke kenmerken en waarden van deze percelen worden gevormd door het beheertype N05.01 moeras. In het onderstaande kader wordt dit beheertype toegelicht.

Toelichting beheertype N05.01

Moerassen komen voor op de overgang van zoet water naar land. Moeras ontstaat in stilstaand voedselrijk, zoet water achter de duinen, in overstromingsvlakten van rivieren en beken of in kwelgebieden langs de randen van de zandgronden en in beekdalen. De bodems zijn zeer nat, voedselrijk en matig zuur tot neutraal. Typische moerasplanten zijn hoge grassen als riet en rietgras, grote zeggen, biezen en galigaan. Moeras is van groot belang voor vogels, libellen, vissen, amfibieën en enkele zoogdieren als bever, otter, noordse woelmuis en waterspitsmuis. Moeras omvat open begroeiingen van riet, lisdodde en biezen in water; rietlanden en rietruigten. Hierin weerspiegelt zich de overgang van water naar land [lit. 3].

Afbeelding 4.2 NNN-gebieden rondom plangebied (geel) [lit. 2], beide gebieden zijn van natuurbeheertype N05.01; moeras

4.2.2 Effecten en conclusie

Het plangebied ligt op minstens 1 km afstand van NNN-gebied. Als gevolg van onderlinge afstand zijn directe effecten als gevolg van de geplande werkzaamheden uitgesloten. Van indirecte effecten als gevolg van externe werking tevens geen sprake doordat de NNN-gebieden op grote afstand van het plangebied liggen en het plangebied midden in een bebouwde omgeving ligt.

Negatieve effecten van de werkzaamheden op wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN- gebied kunnen zodoende worden uitgesloten. Vervolgstappen om meer inzicht te krijgen in de effecten van de geplande werkzaamheden op de wezenlijke kenmerken en waarden van de betreffende NNN-gebieden zijn niet nodig.

EFFECTEN OP BESCHERMDE SOORTEN

5.1 Methode

Om de aanwezigheid van beschermde flora en fauna in of rondom het plangebied vast te kunnen stellen is een bureaustudie en een verkennend veldbezoek uitgevoerd. De bureaustudie bestaat uit het raadplegen van de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) [lit. 4]. Aanvullend hierop zijn, als daar aanleiding voor is, verspreidingsatlassen, internetbronnen en de op internet vrij verkrijgbare verspreidingsgegevens geraadpleegd. Ter verificatie van- en als aanvulling op de bureaustudie is een door een ecooloog van Witteveen+Bos op 11 januari 2017 een veldbezoek uitgevoerd. Soortgerichte inventarisaties en tellingen van afzonderlijke dier- en plantensoorten waren geen onderdeel van het veldbezoek; wel zijn toevallige waarnemingen van soorten of verblijfplaatsen genoteerd. Daarnaast is een habitatscan uitgevoerd waarbij wordt gekeken naar welke typen biotopen aanwezig zijn binnen het plangebied. De inventarisatie is niet vlakdekkend en slechts indicatief, maar is voor deze fase voldoende gedetailleerd.

Op basis van de biotoopeisen van beschermde soorten, het veldbezoek en de resultaten van de bureaustudie is bepaald of beschermde soorten leefgebied kunnen vinden in en nabij het plangebied. Aan de hand van de geplande werkzaamheden en de verstoringgevoeligheid van soorten is vervolgens bepaald of negatieve effecten kunnen optreden, en of er sprake is van een overtreding van de Wn.

5.2 Beschrijving per soortgroep

5.2.1 Vaatplanten

Bureaustudie

Uit de database van de NDFF [lit. 3] blijkt dat er géén beschermde vaatplanten zijn waargenomen in de ruimere omgeving van het plangebied. Onder de Wn beschermde planten komen voornamelijk voor in voedselarme biotopen met specifieke standplaatscondities. Dit soort locaties worden voornamelijk gevonden in de duingebieden van provincie Noord-Holland, de database van de NDFF bevestigt dit door de verspreiding van beschermde vaatplanten in de provincie [lit. 4]. Op basis van de ligging en de aard van de locatie (voormalig voetbalveld) is het onwaarschijnlijk dat er binnen het plangebied beschermde vaatplantensoorten voorkomen.

Veldbezoek

Tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde vaatplanten of resten hiervan waargenomen. De vegetatie binnen het plangebied wordt gekenmerkt door algemene plantsoorten van voedselrijke grond en voedselrijke ruigten [lit. 5], zoals brandnetel, akkerdistel, kruipende boterbloem, zachte ooievaarsbek, gewone muur, paardenbloem en hondsdrif. Lokaal staat ook Italiaanse aronskelk (exoot) (afbeelding 5.1).

Afbeelding 5.1 Impressie van de aanwezige vegetatie binnen plangebied bestaande uit resten van akkerdistel (boven), kruipende boterbloem, zachte ooievaarsbek, gewone muur, paardenbloem, hondsdrif (rechtsonder), resten van brandnetel en Italiaanse aronskelk (linksonder)

Effecten en conclusie

Op basis van de vegetatie en het aanwezige biotoop kan het voorkomen van beschermde vaatplantsoorten worden uitgesloten. Hierdoor zijn negatieve effecten voor deze soortgroep niet aan de orde. Vervolgstappen in het kader van de Wn zijn niet nodig.

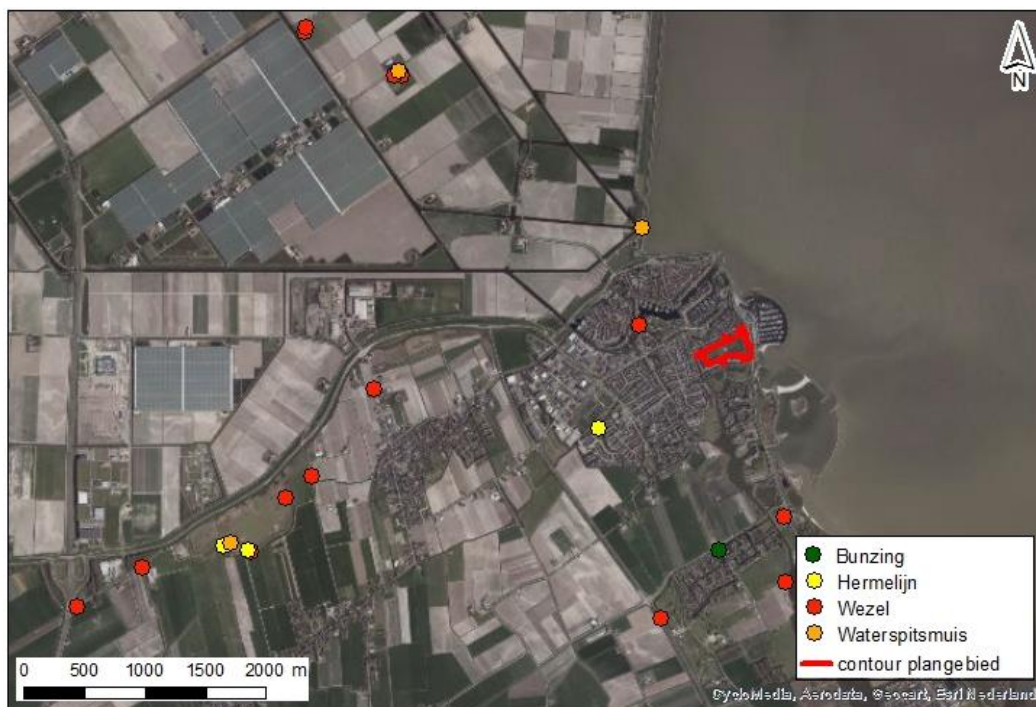
5.2.2 Grondgebonden zoogdieren

Bureaustudie

Op basis van de NDFF database en de ligging en kenmerken van het plangebied en het omliggende landschap (grazige dijk en bosschage) is de aanwezigheid van verschillende algemene grondgebonden zoogdiersoorten in en rondom het plangebied, zoals de egel, veldmuis, mol, en konijn (allen bijlage A Wn) aannemelijk. Voor deze bijlage A-soorten geldt binnen de provincie Noord-Holland een algemene vrijstelling.

Volgens de NDFF database [lit. 4] zijn er binnen twee km afstand van het plangebied drie soorten kleine marterachtigen waargenomen in de afgelopen vijf jaar; bunzing, hermelijn en wezel (afbeelding 5.2). Daarnaast zijn er drie waarnemingen van de waterspitsmuis gedaan in de omgeving van het plangebied. Deze vier soorten staan in bijlage A van de Wn, binnen provincie Noord-Holland geldt voor zowel kleine marterachtigen als de waterspitsmuis geen vrijstelling.

Afbeelding 5.2 Waarnemingen van grondgebonden zoogdieren in de omgeving van het plangebied (rode contour) [lit. 4] ¹

De biotoopeisen van de bunzing, hermelijn, wezel en waterspitsmuis staan beschreven in het kader hieronder.

Bunzing

Leefgebied

De bunzing komt voor in allerlei verschillende landschapstypen, maar zijn voorkeur gaat uit naar een kleinschalig landschap met voldoende schuilmogelijkheden en water in de buurt. Dit kunnen oeverbegroeiingen, droge sloten, heggen, houtwallen, bosranden en akkerranden zijn, maar ook meer waterrijke gebieden zoals rietvelden of moerasgebieden. Daarnaast komt hij ook voor in vrij open terreinen, zoals weidegebieden met sloten. Vooral in de winter komt de bunzing ook wel in de buurt van boerderijen voor: daar kunnen ze tussen stobalen en op hoozolders warm blijven, en muizen en ratten bemachtigen [lit. 6].

Hermelijn

Leefgebied

De hermelijn komt in alle habitats voor, van open plekken, in bossen, houtwallen, duinen, akkers, vochtig terrein. De enige voorwaarde is dat er voldoende dekking aanwezig is. De soort is dan ook aanwezig in heel het vasteland van Nederland en op Texel. Op Terschelling ooit ingevoerd maar weer uitgestorven [lit. 6].

Wezel

Leefgebied

Wezels leven bij voorkeur in open, droge natuur- en cultuurlandschap maar verder in veel verschillende biotopen (zoals bossen, duinen, wei- en akkerland. Meestal in droger gebied dan de hermelijn. Echter overall waar woelmuizen ontbreken, ontbreekt ook de wezel. Ze zoeken graag dekking op, bijvoorbeeld bij bosschages, houtstapels of heggen. Ook bewonen ze vaak oude holen van muizen, ratten en konijnen die bekleed wordt met veren of haren van prooidieren. Goede schuilmogelijkheden en de aanwezigheid van voldoende geschikt voedsel zijn de enige eisen die de wezel aan zijn omgeving stelt [lit. 6].

¹ Deze informatie is (deels) afkomstig uit de NDFF en mag niet zonder toestemming van BU12 worden verstrekt aan derden of op enige andere wijze openbaar gemaakt worden.

Waterspitsmuis

Leefgebied

De waterspitsmuis komt voor in en langs schoon, niet te voedselrijk, vrij snelstromend tot stilstaand water met een behoorlijk ontwikkelde watervegetatie en ruig begroeide oevers. Hij komt voor bij beken, rivieren, sloten, plassen en daar waar grondwater opwelt. Ook wordt hij veelvuldig aangetroffen langs de binnenduinrand, natuurlijke duinmeren en kunstmatige infiltratiegebieden. De waterspitsmuis komt alleen daar voor waar bodembedekkende vegetatie aanwezig en waar binnen een straal van 500 m water is te vinden. Bovendien moet er in de oevers voldoende schuilmogelijkheid zijn waar de waterspitsmuis zich kan terugtrekken om zijn prooiën op te eten [lit. 6].

Veldbezoek

Tijdens het veldbezoek zijn geen zoogdieren waargenomen, wel zijn er enkele graafsporen en uitwerpselen van konijnen aangetroffen. Daarnaast zijn er grote aantallen molshopen aangetroffen op het grasperceel.

Doordat er geen sporen van kleine marterachtigen (bunzing, hermelijn en wezel) zijn aangetroffen en doordat het plangebied een zeer open gebied vormt met weinig dekking of schuilmogelijkheden kan met aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid worden uitgesloten dat het plangebied essentieel biotoop (vaste rust- of voortplantingsplaats) vormt voor kleine marterachtigen. Wel kan het plangebied deel uitmaken van het foerageergebied van kleine marterachtigen. In de omgeving zijn echter voldoende uitwijkmogelijkheden voor deze soorten.

De oeverzone van de sloten die het plangebied omringen vormen door gebrek aan bodembedekkende- en oevervegetatie, geen geschikt biotoop voor de waterspitsmuis. De sloten zijn daarnaast voor een groot deel beschoeid en niet helder.

Effecten en conclusie

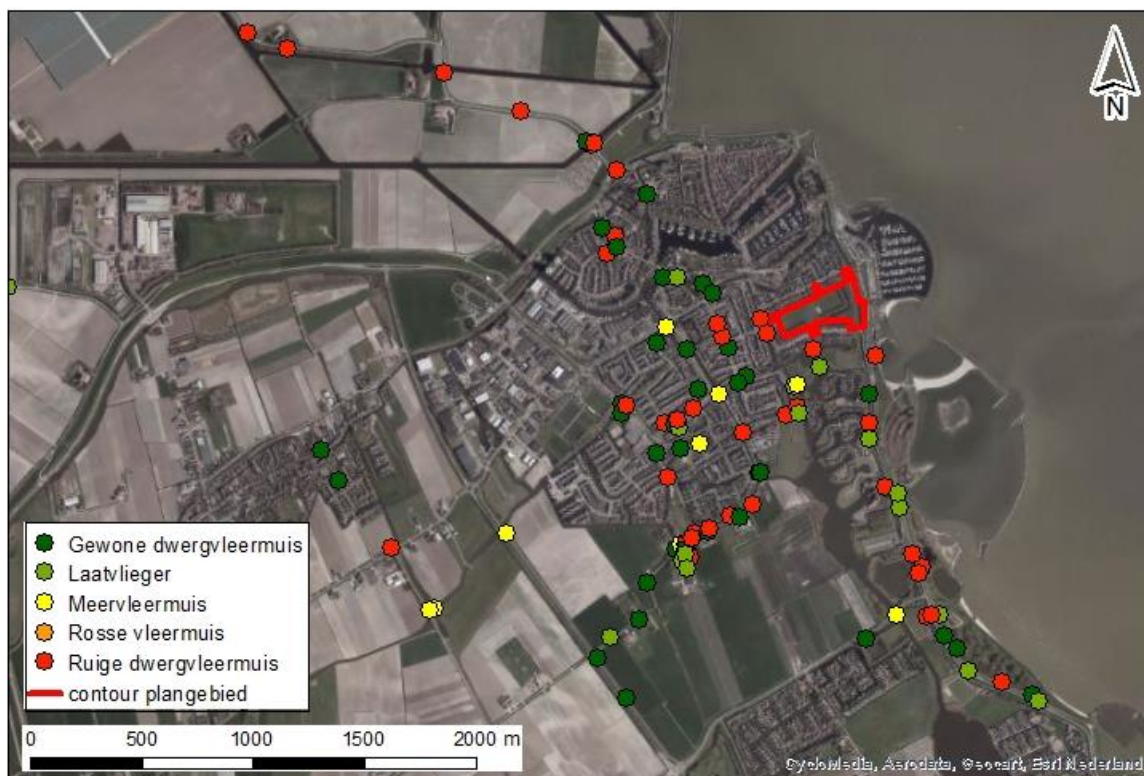
Het voorkomen van verschillende algemene grondgebonden zoogdiersoorten (bijlage A Wn), zoals egel, veldmuis, mol en konijn binnen het plangebied is op basis van aanwezige biotopen en ligging niet uit te sluiten. Voor het verstoren van deze algemeen voorkomende soorten geldt binnen de provincie Noord-Holland een vrijstelling. Door de gebiedskenmerken en de afwezigheid van sporen van kleine marterachtigen kan met aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid worden uitgesloten dat het plangebied essentieel biotoop vormt voor kleine marterachtigen. De aanwezigheid van de waterspitsmuis kan worden uitgesloten doordat geschikt biotoop niet aanwezig is binnen het plangebied. Vervolgstappen in het kader van de Wn zijn niet nodig. Wel moet de algemene zorgplicht worden nageleefd.

5.2.3 Vleermuizen

Bureaustudie

Alle soorten vleermuizen zijn in Nederland beschermd onder de Wn en vallen onder bijlage IV van de habitat richtlijn (HR). Volgens de NDFF database [lit. 4] komen er tenminste vijf soorten vleermuizen voor in de omgeving van het plangebied (zie afbeelding 5.4). Het betreft gewone dwergvleermuis, laatvlieger, meervleermuis, rosse vleermuis en ruige dwergvleermuis.

Afbeelding 5.3 Waarnemingen van vleermuizen in de omgeving van het plangebied (rode contour) [lit. 4]¹

De biotoopeisen van de vijf soorten vleermuizen worden in het kader hieronder besproken.

Gewone dwergvleermuis

Kraamkolonies zijn in Nederland vooral in gebouwen, in spouwmuren, achter betimmering en daklijsten, of onder dakpannen gevonden. De groepsgroottes lopen uiteen van enkele tientallen tot meer dan tweehonderd dieren. Gewone dwergvleermuizen zijn plaatstrouw, maar gebruiken meerdere verblijfplaatsen en verhuizen relatief vaak [lit. 7].

Laatvlieger

Kraamkolonies komen voor zover bekend alleen in gebouwen voor. Ze wonen in de spouwmuur, achter de betimmering, onder daklijsten en dakpannen of onder het lood rondom de schoorsteen. Soms worden ze ook op zolders aangetroffen. Solitaire mannetjes worden soms achter vensterluiken gevonden. In de paartijd (september-oktober) worden vergelijkbare verblijven gebruikt. De (kraam)groepen bestaan meestal uit enkele tientallen en zelden uit meer dan 150 dieren. Laatvliegers bewonen een netwerk van verschillende huizen die op een afstand van hooguit enkele honderden meters van elkaar liggen. Ze verhuizen soms wel, maar zijn in principe erg plaats- en gebiedstrouw. Soms wordt één huis jaar na jaar als zomer- en winterverblijf gebruikt [lit. 7].

Rosse vleermuis

De rosse vleermuis is in West-Europa een uitgesproken boombewonende soort. Zowel solitaire mannetjes, groepen vrouwtjes met jongen, als dieren in winterslaap gebruiken boomholten als onderkomen. Doordat de rosse vleermuis tamelijk luidruchtig is, en de geluiden ook zonder hulpmiddelen vaak goed te horen zijn, zijn de verblijfplaatsen relatief makkelijk te vinden. Zodoende is het gebruik van boomholten door de rosse vleermuis ook al lange tijd bekend [lit. 7].

¹ Deze informatie is (deels) afkomstig uit de NDFF en mag niet zonder toestemming van BU12 worden verstrekt aan derden of op enige andere wijze openbaar gemaakt worden.

Meervleermuis

Kolonies van meervleermuizen bevinden zich vrijwel altijd in gebouwen zoals op kerkzolders, in spouwmuren en onder dakpannen. Kraamkolonies variëren in grootte van enkele tientallen tot enkele honderden dieren. In Nederland zijn kraamkolonies tot nu toe vooral gevonden in het westen en noorden van Nederland en in veenweidegebieden in Oost Nederland. Maar ook aan de randmeren van het IJsselmeer en in de buurt van de grote rivieren zijn verblijfplaatsen gevonden. In totaal zijn in Nederland 45 kraamverblijven van meervleermuizen bekend, met een totale populatie geschat op 10.000 dieren [lit. 7].

Ruige dwergvleermuis

In het buitenland zijn verblijfplaatsen vooral aangetroffen in spleten en gaten in bomen, in nest- en vleermuiskasten, in gebouwen achter betimmeringen, achter daklijsten, onder dakbedekking en op zolders. Twee Nederlandse kolonies bewoonden spouwmuren. Vele solitaire mannetjes of kleine groepen zijn gevonden in spleten en gaten in bomen, achter loshangend schors en in kasten [lit. 7].

Door afwezigheid van verlichting, het open maar luwe karakter (weinig invloed van wind door bomenrij en dijk) en aanwezigheid van water (randsloten), in combinatie met de bebouwing (verblijfplaatsen) aan drie zijden, biedt het plangebied wel potentieel een belangrijk foerageergebied voor de lokale vleermuispopulatie. Daarnaast zijn in de omgeving ten minste vijf soorten vleermuizen waargenomen [lit. 4]. Omdat het plangebied en hiermee een potentieel belangrijk leefgebied in grote mate zal worden gereconstrueerd, is in 2016 een vleermuisonderzoek uitgevoerd [lit. 8] conform het vleermuisprotocol 2013, zie bijlage II. Hierbij is een inventarisatie uitgevoerd naar de aanwezigheid van verblijfplaatsen en twee avondbezoeken om foerageergebieden en vliegroutes in beeld te brengen.

Resultaten vleermuisonderzoek 2016

Binnen het plangebied zijn geen verblijfplaatsen voor vleermuizen aangetroffen [lit. 8]. Op basis van het vleermuisonderzoek [lit. 8] werd geconstateerd dat het plangebied door gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger en rosse vleermuis wordt gebruikt als foerageergebied. Er is echter geen sprake van belangrijke en onmisbare vliegroutes of onmisbare foerageergebieden. In de toekomstige situatie van het plangebied blijven daarnaast in de ruimere omgeving voldoende alternatieve vliegroutes en foerageergebieden voorhanden [lit. 8].

Effecten en conclusie

Door de afwezigheid van vaste verblijfplaatsen en essentiële vliegroutes of foerageergebied kan uitgesloten worden dat de aanleg van de nieuwe wijk significant negatieve effecten heeft op de functionaliteit van het betreffende leefgebied en hiermee de gunstige staat van instandhouding van lokale populatie van vleermuizen.

Als werkzaamheden plaatsvinden buiten de activiteitsperiode (tussen zonsondergang en zonsopgang) van vleermuizen en het plangebied niet 's nachts wordt verlicht, kan bewuste verstoring van vleermuizen (overtreding van verbodsbepalingen lid 2, artikel 3.5. van de HR) in de aanlegfase ook worden vermeden.

Als aan de bovenstaande maatregelen in acht worden genomen zijn overtredingen van verbodsbepalingen van de Wn te voorkomen en is een ontheffingsaanvraag niet nodig. Vervolgstappen in het kader van de Wn zijn niet nodig.

5.2.4 Vogels

Bureaustudie

Alle in Nederland inheemse broedvogels zijn beschermd door de Wn. In de omgeving van het plangebied worden verschillende algemene broedvogels verwacht. Volgens de NDFF database [lit. 4] zijn er acht soorten vogels waargenomen binnen het plangebied (in de ruimere omgeving ligt dit aantal hoger). De buizerd, gaai, grote bonte specht, houtduif, merel, middelste zaagbek, putter en winterkoning werden in de afgelopen jaren binnen het plangebied vastgesteld. Nesten van de buizerd zijn jaarrond beschermd. De buizerd is een zeer algemene vogel die in uiteenlopende biotopen leefgebied kan vinden [lit. 9].

Veldbezoek

Tijdens het veldbezoek zijn drie soorten vogels waargenomen, de ekster, kauw en houtduif. Andere vogelsoorten zijn tijdens het veldbezoek niet aangetroffen. Daarnaast is geconstateerd dat het opgaand groen (bomenrij rondom het plangebied en bosschage ten westen van het plangebied) veel wordt gebruikt als broedgelegenheid. In de bomen rondom het plangebied zijn verschillende nesten aangetroffen van de ekster en zwarte kraai (afbeelding 5.4). In het lagere opgaand groen aan de westkant van het plangebied zijn daarnaast ook verschillende merel- en duivennesten aangetroffen. Jaarrond beschermde nesten zijn niet aangetroffen binnen het plangebied.

Afbeelding 5.4 Voorbeelden van nesten van ekster of kraai

Effecten en conclusie

Voor aanwezige broedvogels geldt dat werkzaamheden tijdens het broedseizoen (globaal van 15 maart tot 15 juli) voor verstoring kunnen zorgen. De geplande sloopwerkzaamheden kunnen naast broedende vogels in het gebouw, ook een verstorend effect hebben op broedende vogels binnen korte afstand van de schakelwoningen door trillingen of geluid. Voor alle inheemse vogelsoorten geldt dat opzettelijk verstoren in het broedseizoen (individueel, nesten of eieren) verboden is volgens de Wn. Het verkrijgen van ontheffing voor het verstoren van broedvogels is meestal niet mogelijk. De effecten op vogels en daarmee een overtreding van de verbodsbepalingen van de Wn zijn namelijk gemakkelijk te voorkomen, te weten door in principe drie mogelijkheden:

- buiten het broedseizoen werken, dit met risico dat sommige vogels tot in september kunnen broeden;
- de werkzaamheden vlak voor het broedseizoen inzetten en dan continue doorwerken (werkzaamheden niet langer dan enkele dagen stilleggen), zodat vogels niet gaan broeden in het gebied waar gewerkt wordt;
- het plangebied voor het broedseizoen ongeschikt maken voor broedvogels.

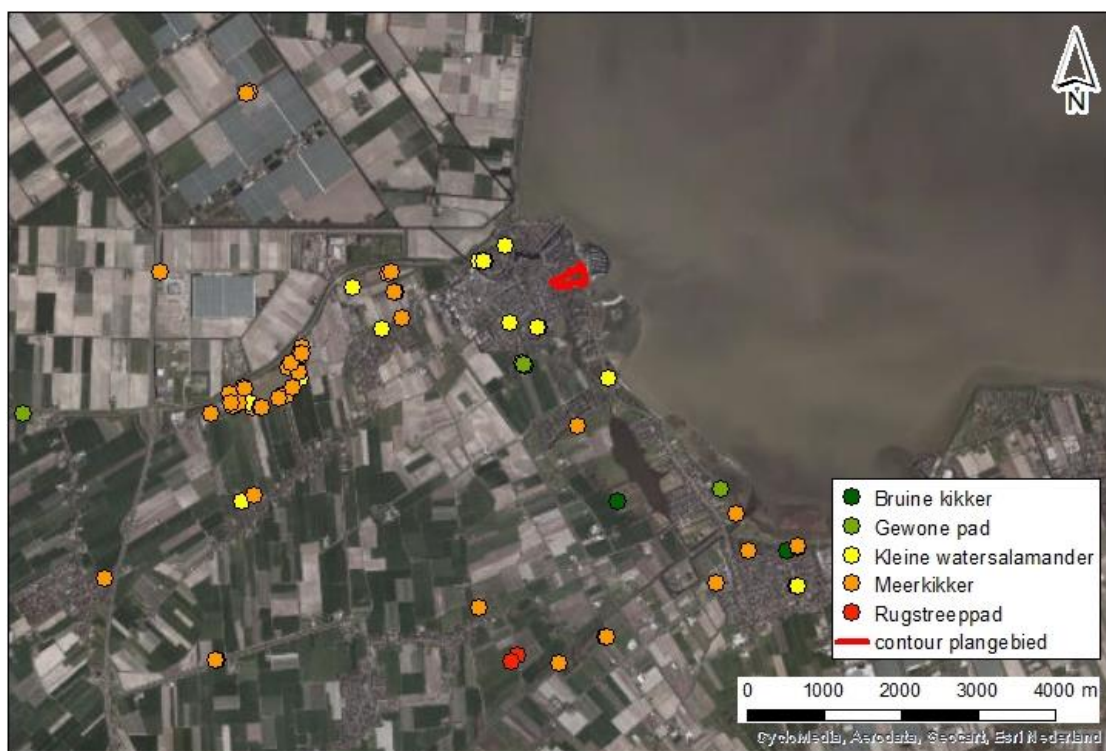
Als werkzaamheden aanvangen in het broedseizoen, moet een deskundige eerst vaststellen dat er geen broedende vogels aanwezig zijn in het plangebied. Wanneer kan worden geconstateerd dat in de directe omgeving van de werkzaamheden geen vogels broeden bij de start van de werkzaamheden, vindt geen overtreding van de verbodsbepalingen plaats. Mochten er wel broedende vogels aanwezig zijn binnen de verstoringcontour van de werkzaamheden, dan mag er pas worden gestart met de kap- en graafwerkzaamheden als er niet meer gebroed wordt. Doorgaans zijn de meeste vogels rond half juli uitgebroed, er zijn echter vogelsoorten die tot in september broeden.

5.2.5 Reptielen en amfibieën

Bureaustudie

Volgens de NDFF database [lit. 4] zijn er in de afgelopen 10 jaar in de ruimere omgeving van het plangebied (zie afbeelding 5.5) zes amfibiesoorten waargenomen in de omgeving van het plangebied. Het betreft vier algemeen voorkomende soorten (bijlage A Wn); de bruine kikker, gewone pad, kleine watersalamander en meerkikker. Voor deze soorten geldt binnen provincie Noord-Holland een vrijstelling van verbodsbepalingen van de Wn. De rugstreeppad is waargenomen op circa vijf km afstand van het plangebied. Deze soort staat in bijlage IV van de HR. Reptielsoorten zijn in de afgelopen 10 jaar niet waargenomen in de ruimere omgeving van het plangebied [lit. 4].

Afbeelding 5.5 Waarnemingen van amfibieën in de omgeving van het plangebied (rode contour) [lit. 4] ¹

De biotooppeisen van de rugstreeppad staan beschreven in het kader hieronder.

¹ Deze informatie is (deels) afkomstig uit de NDFF en mag niet zonder toestemming van BU12 worden verstrekt aan derden of op enige andere wijze openbaar gemaakt worden.

Rugstreeppad

De rugstreeppad komt, behalve in Groningen, in alle Nederlandse provincies voor. Het zwaartepunt van zijn verspreiding ligt in West- en Midden-Nederland, langs de grote rivieren en op de hogere zandgronden. Hij is een bewoner van zandige terreinen met een betrekkelijk hoge dynamiek, zoals de duinen, de uiterwaarden van de grote rivieren, opgespoten terreinen, heidevelden en akkers. Maar hij wordt ook op klei- en veengronden aangetroffen. Voor de voortplanting is de rugstreeppad afhankelijk van ondiepe wateren, die vrij snel opwarmen. Vaak wordt gebruik gemaakt van tijdelijke poeltjes en plassen, maar ook slootjes en vennen kunnen geschikt zijn. Een voorwaarde is wel dat het water niet zuurder is dan pH 5. Brak water wordt getolereerd [it. 10].

Veldbezoek

Tijdens het veldbezoek zijn, zoals verwacht gedurende de winter, geen amfibie- of reptielsoorten waargenomen. Door de aanwezige biotopen in de vorm van sloten omringd door grasland en opgaand groen, kan het voorkomen van algemeen voorkomende amfibiesoorten zoals bruine kikker, meerkikker, gewone pad en kleine watersalamander (bijlage A, Wn) niet worden uitgesloten. Binnen het plangebied zijn op enkele plaatsen potentieel geschikte voortplantingsplaatsen aanwezig voor de rugstreeppad. Echter het biotoop binnen het plangebied komt verder niet overeen met de biotoopeisen van de rugstreeppad (zandige terreinen met een betrekkelijk hoge dynamiek) [lit. 10]. Daarbij zijn er in de directe omgeving geen biotopen aanwezig die aan deze eisen voldoen.

Afbeelding 5.6 Twee ondiepe poelen binnen het plangebied die mogelijk geschikt voortplantingsbiotoop kunnen vormen voor de rugstreeppad

Effecten en conclusie

Door de aanwezigheid van geschikt biotoop kan het voorkomen van algemene amfibiesoorten zoals de bruine kikker, meerkikker, gewone pad en kleine watersalamander (bijlage A, Wn) niet worden uitgesloten. Voor het verstoren geldt voor deze soorten geldt echter een vrijstelling binnen provincie Noord-Holland. De in het plangebied aanwezige biotopen komen niet overeen met de biotoopeisen van de rugstreeppad. Er zijn wel twee ondiepe poelen binnen het plangebied die mogelijk geschikt voortplantingsbiotoop kunnen vormen voor de rugstreeppad. De actuele aanwezigheid van de soort kan echter worden uitgesloten. De rugstreeppad is echter een pionierssoort die gebieden zeer snel kan bevolken vanuit de omliggende omgeving. Het ontstaan van langdurige regenwaterplassen tijdens de geplande werkzaamheden moet voorkomen worden omdat dit een uitstekend voortplantingshabitat kan vormen voor de rugstreeppad. Als aan deze voorwaarden wordt voldaan zijn vervolgstappen in het kader van de Wn zijn niet nodig. Wel moet de algemene zorgplicht worden nageleefd.

5.2.6 Vissen

Bureaustudie

Uit de database van de NDFF [lit. 4] blijkt dat er géén beschermde vissoorten zijn waargenomen in de ruimere omgeving van het plangebied.

Veldbezoek

Tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde vissoorten waargenomen. De sloten die het plangebied omringen vormen door de afwezigheid van water- en oeverplanten geen geschikt biotoop voor beschermde vissoorten.

Effecten en conclusie

Door afwezigheid geschikt biotoop binnen het plangebied en waarnemingen van beschermde soorten in de ruimere omgeving van het plangebied, kan het voorkomen van beschermde vissoorten binnen het plangebied worden uitgesloten. Nader onderzoek of een ontheffingsaanvraag is niet nodig.

5.2.7 Dagvlinders, libellen en andere ongewervelde.

Bureaustudie

Volgens de NDFF database [lit. 4] zijn er in de afgelopen 10 jaar in de ruimere omgeving van het plangebied géén onder de Wn beschermde dagvlinders, libellen of andere ongewervelde waargenomen.

Veldbezoek

Tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde dagvlinders, libellen of andere ongewervelde waargenomen. De aanwezige biotopen komen niet overeen met de biotoopeisen van beschermde dagvlinders, libellen of andere ongewervelde. Beschermde dagvlinders, libellen of andere ongewervelde worden voornamelijk gevonden in en rondom natuurgebieden in schrale vochtige biotopen, in moerassen, bosranden en bloemrijke graslanden. Een belangrijke voorwaarde voor het voorkomen van dagvlinders is het voorkomen van waardplanten [lit. 11]. Waardplanten van de beschermde soorten dagvlinders zijn zeldzaam in Nederland en worden niet gevonden in voedselrijke graslanden. Het plangebied bestaat uit rijk, soortenarm grasland met weinig bloemen en geen waardplanten. Het vormt dus geen geschikt leefgebied, maar ook geen mogelijk foerageergebied voor dagvlinders uit de ruimere omgeving.

Effecten en conclusie

Op basis van de locatie van het plangebied (stedelijk gebied en intensief agrarisch gebied) en de aanwezige biotopen, kan worden uitgesloten dat beschermde dagvlinders, libellen of andere ongewervelde binnen de grenzen van het plangebied aanwezig zijn. Hierdoor zijn negatieve effecten van de geplande werkzaamheden op deze soortgroepen uit te sluiten. Vervolgstappen in het kader van de Wn zijn niet nodig.

6

SAMENVATTING EN CONCLUSIES

6.1 Gebiedsbescherming

6.1.1 Natura 2000

Het plangebied ligt op ongeveer 250 m afstand van Natura 2000-gebied IJsselmeer. Om meer inzicht te krijgen in de effecten van de geplande werkzaamheden op instandhoudingsdoelen binnen dit Natura 2000-gebied wordt geadviseerd om een voortoets uit te voeren.

6.1.2 Natuurnetwerk Noord-Holland

Het plangebied grenst niet aan NNN-gebied. Vervolgstappen om meer inzicht te krijgen in de effecten van de geplande werkzaamheden op de wezenlijke kenmerken en waarden van de betreffende NNN-gebieden zijn niet nodig.

6.2 Effecten op beschermde soorten

In de onderstaande tabel zijn de bevindingen en conclusies ten aanzien van de beschermde soorten samengevat.

Tabel 6.1 Samenvattende tabel

Soortgroep	Beschermde soorten in het plangebied of directe omgeving aanwezig?	Kans op overtreding verboden Wn?	Gevolgen?	Ontheffing aanvragen Wn?
vaatplanten	nee	nee	geen, wel zorgplicht	nee
grondgebonden zoogdieren	op basis van NDFF waarnemingen en aanwezige biotopen kan het voorkomen van algemene soorten zoals egel, veldmuis, mol, konijn niet worden uitgesloten	nee, vrijstelling binnen provincie Noord-Holland	geen, wel zorgplicht	nee
vleermuizen	ja, meerdere soorten uit de bredere omgeving in de activiteitsperiode aanwezig binnen plangebied	Ja, wanneer verstoring plaatsvindt door licht of trillingen en geluid	geen, mits werkzaamheden niet 's nachts plaatsvinden	nee, mits werkzaamheden niet 's nachts plaatsvinden
vogels	ja, exemplaren van de ekster, kauw, houtduif, en nesten van de merel, ekster, zwarte kraai en duiven	ja, indien broedgevallen opzettelijk worden	Drie mogelijkheden: - buiten het broedseizoen werken	nee

Soortgroep	Beschermde soorten in het plangebied of directe omgeving aanwezig?	Kans op overtreding verboden Wn?	Gevolgen?	Ontheffing aanvragen Wn?
		verstoord of nesten worden vernietigd	- vlak voor het broedseizoen inzetten en dan continue doorwerken, zodat vogels niet gaan broeden - het plangebied voor het broedseizoen ongeschikt maken voor broedvogels. (zie onder)	
reptielen	nee	nee	geen, wel zorgplicht	nee
amfibieën	ja, vermoedelijk meerdere algemeen voorkomende bijlage A-soorten	nee, vrijstelling binnen provincie Noord-Holland	geen, wel zorgplicht	nee
	ja, mogelijk ontstaat er geschikt voortplantingshabitat voor de rugstreeppad gedurende de geplande werkzaamheden	Ja, bij beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen	nee, mits het ontstaan van langdurige regenwaterplassen (geschikte voortplantingsplaatsen rugstreeppad) tijdens de geplande werkzaamheden wordt voorkomen	nee
vissen	nee	nee	geen, wel zorgplicht	nee
dagvlinders, libellen en overige ongewervelde	nee	nee	geen, wel zorgplicht	nee

BRONNEN

- 1 www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/.
- 2 <https://maps.noord-holland.nl/extern/gisviewers/groenprojecten/desk.htm>.
- 3 Portaal Natuur en Landschap, N05.01 Moeras, 2015.
- 4 NDFF, exportdatum 27 - 29 December 2016.
- 5 www.wilde-planten.nl.
- 6 www.zoogdiervereniging.nl.
- 7 www.vleermuis.net.
- 8 M.A. Heinen. 2016. Vleermuisonderzoek Vlietsingel, Medemblik. Advies en ingenieursbureau Ecogroen, 2016.
- 9 www.vogelbescherming.nl.
- 10 www.ravon.nl.
- 11 www.vlindernet.nl.

Bijlage(n)

BIJLAGE: INSTANDHOUDINGSDOELSTELLINGEN IJSSELMEER

Kernopgaven (2)				
Kernopgaven (1)				
Doelstelling kwaliteit				
Doelstelling oppervlakte		▼		
Landelijke staat van instandhouding		▼		
Habitattypen	▼			
H3150 - Meren met krabbenscheer en fonteinkruiden	=	=	4.01,W	
H6430A - Ruigten en zomen (moerasspirea)	+	=	=	
H6430B - Ruigten en zomen (harig wilgenroosje)	-	=	=	
H7140A - Overgangs- en trilvenen (trilvenen)	--	=	=	

Habitatsoorten	▼					
H1163 - Rivierdonderpad	-	=	=	=	4.01,W	4.03,W
H1318 - Meervleermuis	-	=	=	=		
H1340 - *Noordse woelmuis	--	>	=	>	4.03,W	
H1903 - Groenknolorchis	--	=	=	=		

Broedvogelsoorten	▼					
A017 - Aalscholver	+	=	=	8000*		
A021 - Roerdomp	--	>	>	7	4.03,W	
A034 - Lepelaar		=	=	25		
A081 - Bruine Kiekendief	+	=	=	25		
A119 - Porseleinhoen	--	>	>	18		
A137 - Bontbekplevier	-	>	>	13		
A151 - Kemphaan	--	>	>	20	4.04,W	
A193 - Visdief	-	=	=	3300		
A292 - Snor	--	=	=	40		
A295 - Rietzanger	-	=	=	990		

Niet-broedvogelsoorten						
A005 - Fuut	-	=	=		1300	4.02
A017 - Aalscholver	+	=	=		8100	
A034 - Lepelaar	+	=	=		30	
A037 - Kleine Zwaan	-	=	=		20 foer/1600 slaap	4.01,W
A039 - Toendrarietgans	+	=	=			4.02
A040 - Kleine Rietgans	+	=	=		30	4.02
A041 - Kolgans	+	=	=		4400 foer/19000 slaap	4.02
A043 - Grauwe Gans	+	=	=		580	4.02
A045 - Brandgans	+	=	=		1500 foer/26200 max	4.02
A048 - Bergeend	+	=	=		210	
A050 - Smient	+	=	=		10300	4.04,W
A051 - Krakeend	+	=	=		200	
A052 - Wintertaling	-	=	=		280	
A053 - Wilde eend	+	=	=		3800	
A054 - Pijlstaart	-	=	=		60	
A056 - Slobeend	+	=	=		60	4.02
A059 - Tafeleend	--	=	=		310	4.01,W
A061 - Kuifeend	-	=	=		11300	4.01,W 4.02
A062 - Toppereend	--	=	=		15800	
A067 - Brilduiker	+	=	=		310	
A068 - Nonnetje	-	=	=		180	4.01,W
A070 - Grote Zaagbek	--	=	=		1300	
A125 - Meerkoe	-	=	=		3600	
A132 - Kluut	-	=	=		20	
A140 - Goudplevier	--	=	=		9700	
A151 - Kemphaan	-	=	=		2100 foer/ 17300 slaap	
A156 - Grutto	--	=	=		290 foer/ 2200 slaap	
A160 - Wulp	+	=	=		310 foer/ 3500 slaap	
A177 - Dwergmeeuw	-	=	=		50	
A190 - Reuzenstern	+	=	=		40	
A197 - Zwarte Stern	--	=	=		49700	

II

BIJLAGE: NOTTIE VLEERMUISONDERZOEK VLIETSINGEL, MEDEMBLIK

Aan
Witteveen+Bos
De heer W.B. Roosen

Emmastraat 16
8011 AG Zwolle
T (038) 423 64 64
E info@ecogroen.nl
I www.ecogroen.nl

notitie

Contactpersoon	Kenmerk	Status	Datum
M.A. (Martin) Heinen	16-265	concept	14 september 2016

Betreft

Vleermuisonderzoek Vlietsingel, Medemblik

Omschrijving

Inleiding

In opdracht van Witteveen+Bos heeft Ecogroen een onderzoek naar vleermuizen uitgevoerd. Dit onderzoek is noodzakelijk ten behoeve van een ruimtelijke onderbouwing voor de woningbouwplannen op het voormalig terrein van voetbalvereniging DEK aan de Vlietsingel in Medemblik. Deze notitie betreft een verslag van de bevindingen van dit vleermuisonderzoek.

Situatie

Het plangebied betreft het voormalig terrein van voetbalvereniging DEK aan de Vlietsingel in Medemblik. Het terrein bestaat uit een voetbalveld, omzoomd door bomen. Bebouwing en oppervlaktewater zijn niet aanwezig. De plannen omvatten ondermeer de bouw van maximaal 82 koop- en huurwoningen. Voor de ligging van het plangebied wordt verwezen naar bijlage 1.

Beschermingsstatus vleermuizen

Het leefgebied van de strikt beschermde vleermuizen (Ff-wet tabel 3 en HR bijlage IV) bestaat uit verblijfplaatsen, vliegroutes en foerageergebieden. Van deze drie onderdelen genieten de verblijfplaatsen de grootste bescherming.

Verblijfplaatsen bevinden zich in donkere en voor vleermuizen bereikbare ruimten in bomen, huizen, kelders et cetera en kunnen aanwezig zijn in de vorm van kraamkolonies/ zomerverblijven, baltslocaties/paarverblijven en winterverblijven.

Voor hun oriëntatie tijdens de trek van en naar hun verblijfplaats en foerageergebied gebruiken vleermuizen veelal jaren lang dezelfde structuren. Vanwege dit traditiegetrouwe gedrag van vleermuizen vormen bepaalde lijnvormige structuren (bijvoorbeeld rijen woningen, watergangen en bomenrijen) een belangrijk onderdeel van een vliegroute. Wanneer alternatieve structuren ontbreken zijn dergelijke structuren 'onmisbaar' en zodoende beschermd.

notitie

Locaties waar insecten aanwezig zijn, bijvoorbeeld langs bosranden, bomenrijen of boven water, zijn van belang als foerageergebied voor vleermuizen. Foerageergebied van vleermuizen geniet binnen de Flora- en faunawet echter geen juridische bescherming, tenzij het onmisbaar is voor het voortbestaan van een populatie.

Wet Natuurbescherming

Op 1 januari 2017 treedt naar verwachting de nieuwe Wet Natuurbescherming in werking (zie kader 1). Vleermuizen houden in de nieuwe wet hun strikt beschermde status. Bij negatieve effecten op individuele dieren, vaste verblijfplaatsen, belangrijke vliegroutes en onmisbaar foerageergebied blijft het aanvragen van een ontheffing noodzakelijk.

Kader 1: nieuwe Wet Natuurbescherming

De nieuwe Wet Natuurbescherming vervangt de Boswet (1961), de Flora- en faunawet (1998 en 2002) en de Natuurbeschermingswet 1998 (2005). Verwacht wordt dat de wet in werking treedt op 1 januari 2017. Taken en verantwoordelijkheden worden zoveel mogelijk bij provincies neergelegd, overeenkomstig het uitgangspunt 'decentraal tenzij'. Provincies krijgen ook (meer) bevoegdheid bij het benoemen van beschermde soorten. Verwacht wordt dat de grootste veranderingen zullen optreden in het onderdeel flora en fauna. Er kunnen wijzigingen optreden in de lijsten met beschermde soorten waardoor soorten afvallen, maar mogelijk ook toegevoegd worden. Ten aanzien van gebiedsbescherming (Natura 2000) worden geen veranderingen verwacht.

Onderzoeksmethode

Tijdens het eerste bezoek op 24 juni 2016 ('s ochtends) is geconstateerd dat bebouwing in het plangebied ontbreekt. Verder zijn geen bomen met spleten of holten aanwezig die als verblijfplaats voor vleermuizen kunnen dienen. Vaste verblijfplaatsen van vleermuizen kunnen daardoor worden uitgesloten.

Het vleermuisonderzoek heeft zich dan ook gericht op vliegroutes en foerageergebieden van vleermuizen. Volgens het protocol voor vleermuizen (zie kader 2) kan worden volstaan met het uitvoeren van twee avondbezoeken, aanvullend op het eerste bezoek. Deze bezoeken zijn verricht op 15 juli en 30 augustus 2016 onder voor vleermuizen gunstige weersomstandigheden ($> 18^{\circ}\text{C}$, droog en weinig wind).

Kader 2: Toelichting onderzoeksprotocol voor vleermuisonderzoek

Vleermuizen

Vleermuizen zijn een belangrijke soortgroep binnen de natuurbescherming. De soorten zijn echter moeilijk te inventariseren, vertonen specifiek gedrag en advies omtrent deze soortgroep is complex. Tegen die achtergrond heeft het Vleermuisvakberaad van het Netwerk Groene Bureaus een protocol opgesteld voor de inventarisatie van vleermuizen. Het doel van het protocol is bij te dragen aan de kwaliteit en uniformiteit in onderzoek. Het protocol wordt ondersteund door de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RvO) van het Ministerie van EZ en de Zoogdiervereniging.

Vleermuisonderzoek blijft echter maatwerk en het protocol geldt daarom als richtsnoer en niet als plicht. Het volgen van het vleermuisprotocol wordt echter wel aangeraden. Het toepassen van het protocol heeft tot doel:

- 1) Dat RvO geen aanvullend onderzoek verlangt bij een ontheffingsaanvraag volgens artikel 75 van de Flora- en faunawet;
- 2) Dat een onderzoek stand houdt in eventuele juridische procedure.

notitie

Resultaten

Vaste verblijfplaatsen

Tijdens het onderzoek zijn geen vaste verblijfplaatsen van vleermuizen aangetroffen in het plangebied, vanwege het ontbreken van potentiële verblijfplaatsen als bebouwing en bomen met gaten en spleten. In de woningen aan de Vlietsingel ten zuiden van het plangebied worden - op basis van vastgestelde baltsterritoria - twee paarverblijfplaatsen van Gewone dwergvleermuis verwacht. In de woningen aan de Oostersingel ten noorden van het plangebied worden - op basis van vastgestelde baltsterritoria - 1-2 paarverblijven van Gewone dwergvleermuis en mogelijk één paarverblijf van ruige dwergvleermuis verwacht (zie bijlage 2). De betreffende woningen blijven echter gehandhaafd, waardoor vervolgstappen in het kader van de Flora- en faunawet/ Wet Natuurbescherming niet aan de orde zijn.

Vliegroutes en foerageergebied

Verspreid binnen het plangebied en in de directe omgeving zijn tijdens alle veldbezoeken langsvliegende en foeragerende exemplaren van Gewone dwergvleermuis (maximaal 7 ex. tijdens één bezoek), Ruige dwergvleermuis (maximaal 1 ex.), Laatvlieger (maximaal 6 ex.) en maximaal 1 Rosse vleermuis aangetroffen (zie bijlage 2).

Er is geen sprake van belangrijke en onmisbare vliegroutes of onmisbaar foerageergebieden. Gezien de relatief lage waargenomen aantallen en de ligging in de bebouwde kom met verspreid liggende groenelementen wordt ook niet verwacht dat het plangebied onmisbaar is als vliegroute of foerageergebied. In het plangebied en de omgeving blijven (ook in de toekomstige situatie) voldoende alternatieve vliegroutes en foerageergebieden voorhanden. Vervolgstappen in het kader van de Flora- en faunawet/ Wet Natuurbescherming zijn niet aan de orde.

Conclusie

Tijdens het onderzoek zijn in het plangebied geen verblijfplaatsen aangetroffen van strikt beschermde vleermuizen. Het plangebied wordt door Gewone dwergvleermuis, Ruige dwergvleermuis, Laatvlieger en Rosse vleermuis wel gebruikt als (niet onmisbaar) foerageergebied. Het nemen van juridische vervolgstappen ten aanzien van vleermuizen is in deze situatie niet aan de orde.

Bijlage 1. Ligging van het plangebied

De gele belijning geeft de ligging van het plangebied weer.

De bebouwing in het plangebied was ten tijde van het onderzoek niet meer aanwezig (bron luchtfoto: Bing Maps).

Bijlage 2. Inventarisatiekaart vleermuizen

